

както е било по-послѣ и между руситѣ, мнозина отъ които умирали просто съ чаша въ ржка.

Съ прѣселването на десетки хиляди плѣнници отъ византийскитѣ градове, дѣто цѣвтѣли разни занаяти, Крумъ спомогналъ за прѣнасянето на тия занаяти у насъ, а слѣдователно и за повдигането на материалната ни култура. Благодарение на тия именно прѣселници, той е можалъ да приготви своитѣ многобройни и разнообразни стѣнобитни машини; благодарение пакъ на тѣхъ българитѣ започнали да си изработватъ нови, по византийски образецъ, оржия, а сжщо и да задоволяватъ постоянно растящитѣ нужди на своето болярство, което почнало вече да се свиква съ изтѣнчения византийски животъ.

Крумъ билъ любителъ на изящнитѣ прѣдмети. Като опустошавалъ околноститѣ на Цариградъ, той задигналъ мѣдния лѣвъ отъ хиподрома, мечката и дракона отъ водоема и разни изящни мраморни статуи и ги изпратилъ въ България, за да украсятъ съ тѣхъ палатитѣ му.

Но най-голѣмата заслуга на Крума се състояла въ това, че той оцѣнилъ важността на славянския елементъ въ държавата си и разбралъ, че мощта на господарството му се зида върху многобройността на славянитѣ. За него било ясно, че България ще бжде уредена и силна държава само тогава, когато двата ѝ главни елемента, българскиятъ и славянскиятъ, се съединятъ въ едно политическо тѣло, когато ще се ръководятъ отъ едни и сжщи закони и ще се ползуватъ съ еднакви права прѣдъ държавната властъ; затова той отворилъ достѣпъ на славянитѣ къмъ държавнитѣ длѣжности, често се обкржжавалъ съ славянскитѣ първенци и имъ довѣрявалъ дѣла отъ първостепенна важность. А това привличало славянитѣ отъ византийскитѣ области, улеснявало борбитѣ на Крума съ Византия и създавало най-благоприятни условия за по-скорошното обединение и сливане на балканскитѣ славяни съ българитѣ въ единъ народъ.

Омортагъ. (814—831). Крума наслѣдилъ малолѣтниятъ му синъ Омортагъ. Отначало, до 820 г., играли